

Petra Macháčková: Do Modrého města

Můj pohled putoval po rozmazané krajině. Po polích, loukách, stromech a ptácích, kteří letěli mnohem pomaleji, než se ve skutečnosti zdálo. Je však na rozdíl ode mě unášel vítr, ne mohutný bílý autobus. Letěli směrem ke slunci, zatímco já se od něj vzdalovala a nechávala jeho rudý opar mizet za zády. Stejně tak město, které se pod ním roztahovalo do stran. Obrovské budovy v něm, šedá zákoutí, kam slunce nesvítilo, hluk, šed', obavy, ale i smutek, který splýval s krajinou za tlustým oknem. Tyhle pocity jsem pomalu nechávala za sebou, ale až se budu vracet, opět si je obléknu jako ostatní náhrdelníky a náramky, které jsem na kůži nosila. Na rozdíl od nich je ale nepůjde tak snadno sundat.

Poposedla jsem si na modré sedačce a očima přejela tělo autobusu. Místo v jeho středu mi vždycky poskytlo výhled, jaký jsem potřebovala. Ráda jsem měla přehled. Sledovala, kdo přichází a kdo naopak vystupuje. V hlavě jsem si vedla tiché seznamy a loučila se s lidmi, které jsem už zřejmě neměla nikdy spatřit. Až na několik výjimek, jejichž tváře budu za týden opět míjet.

Vždycky jsem přemýšlela, kdo jede domů a kdo z domova. Kdo za sebou nechává své útočiště a kdo se do něj naopak vrací. Tak jako já. Pohledem jsem zatékala ke kufru pod nohama, který se při zatáčce nepatrně posunul po podlaze. Nakrčila jsem obočí a očima opět zaběhla ke krajině, jako bych ji snad mohla přimět změnit terén. Pravdou bylo, že jsem už dobře věděla, kdy se mít na pozoru, kdy přijde ostrá zatáčka, kdy se kufrы ze všeho nejraději toulají k propasti mezi schody a dveřmi autobusu. Věděla jsem to, ale přesto jsem se vždycky napnula. Skousla rty a černé podpatky zatlačila do podlahy. Zůstaň. Když kufr mé tiché prosbě vyhověl, nepatrně jsem vydechla. Opřela jsem se o sedadlo a prsty poklepala o modrou látku kalhot. Šedesát kilometrů do další zatáčky. Šedesát kilometrů, než mě budou od domova dělit jen husté hory a pomalu ubíhající louky.

Domov. Místo, které jsem vždy opouštěla uprostřed rána. Po špičkách, aby se snad nezačalo zlobit, že zase odcházím. I když si za těch několik let už mohlo zvyknout. Tak, když na začátku nového cyklu vysvitly první sluneční paprsky, když se mraky prodrala mlha, byla jsem pryč. Po strmém kopci jsem sjížděla směrem k mnohem většímu městu, které ve mně podobné city nikdy neprobouzelo. Nebo jsem si to alespoň myslela.

První rok jsem slovo domov vztahovala jen k Modrému městu. Jen k němu. Nikdy mě nenapadlo toto široké zvíře nazvat stejně. Ani nevím, kdy jsem to řekla

poprvé. Kdy jsem ty široké ulice a prostranství neustále zaplněné lidmi nazvala domovem. Nepamatovala jsem si, kdy mě to přestalo zarážet, kdy jsem přestala vnímat tu hlubokou propast mezi těmi dvěma místy, která pro mě znamenala úplně odlišné věci, ale nějakým způsobem byla obě důležitá. Jinak.

Posunula jsem si na hlavě tmavě modrý baret, který mi sluchátka jemně postrčil dopředu. Prsty jsem přitom přešla po drobných bělostných hvězdách, které jsem na něj vyšíla. Vždycky se mi líbila myšlenka, že bych na něm mohla zachytit kousek noční oblohy. Když jsem pak procházela pod temným nebem, byla jsem jeho součástí a naopak. Alespoň v Modrém městě. V tom, které jsem opouštěla, se ty drobné kamínky jen občas prodraly mezi těmi umělými světly, která nám už dávno zastínila zrak.

Autobus pomalu přibrzdil a já letným pohledem přešla tvář dívky, která vystoupila. Na rameni nesla velkou tašku, která se zdála být větší než ona sama. Dlouho se s ní ale trápit nemusela. Chlapec, který na ni čekal hned přede dveřmi, z ní tu tíhu ihned sejmul a nechal spadnout mezi ně. Místo toho sevřel ji. Svůj domov.

Už dávno mě takhle nikdo nevítal a časem jsem to přestala čekat. Vždycky to bylo jen Modré město a já. Jeho zářivý nápis, který se však ve dne stával naprosto přehlédnutelným. Modré město a všechno v něm. Vzduch o něco volnější, nebe o něco čistší, budovy, které mi oplácely laskavé pohledy. Ty mě vždy doprovázely. Ptaly se mě, jak se mi dařilo, ptaly se, co jsem zažila a sušily slzy, když mě vzpomínky dohnaly příliš rychle. Celé město mi bylo oporou. Na každém kroku. Znala jsem jeho zákoutí, znala jsem jeho všestranné tváře i rozmary. Věděla jsem, kde bývá nejradiji samo, poznala jsem, když se nad ním vznáší bouřka a naopak, kdy půjdou v noci nejlépe vidět hvězdy. A přesto...

Autobus se od zastávky vzdálil na několik kilometrů a já pohlédla za sebe. Ne na chlapce, co seděl na sedadle za mnou, ale na krajinu za ním, která opět získala o něco tmavší odstín.

Když jsem přijela domů, cítila jsem úlevu. Když jsem rozrazila dřevěné dveře, věděla jsem, že můžu vydechnout, nabrat dech, zpomalit, ale to stejně trvalo jen chvíli. Chvíli, než jsem musela opět naskládat kufr oblečením, zabalit věci, které jsem stihla během těch dvou dní roztrousit po domě. Na začátku to pro mě znamenalo to nejhorší. Ty chvíle, kdy jsem musela svůj život z Modrého města převážet sem. Ne však všechno, ale jen jeho kousky. Časem se to ukázalo jako nemožné. Nemožné vzít si s sebou všechno, co dělá váš domov domovem. Věci, které máte, na kterých lpíte víc, než byste měli. Lidi, kteří pro vás znamenají tolik, ty, na které v hlubinách toho šedého města

narazit nemůžete. Váš život je zkrátka příliš velký na to, abyste ho zabalili do malého stísněného kufru a převezli ho do desítky kilometrů vzdáleného města. Nedá se to zvládnout, aniž byste některé jeho části cestou neztratili. Co teda dělat? Když jsem si nemohla domov převézt s sebou?

Ta otázka se zdála možná snadná, ale moc dobře jsem si pamatovala, že na začátku jsem se k té správné odpovědi ani na kousek nepřiblížila. Dělal jsem všechna ta špatná rozhodnutí, abych postupem času zjistila, jak věci skutečně fungují, jak by fungovat mohly.

Na začátku jsem trpěla. Chybělo mi snad všechno, co mi Modré město celý život dávalo a viděla jsem jen to špatné, co přinášel jeho protivník. Původní nadšení z nového místa mě rychle opustilo. Když mě zavřeli do toho betonového domu, kam snad nemohl proniknout ani paprsek světla, cítila jsem úzkost. Strach, který jsem měla každé ráno po probuzení, chuť zvracet, abych se snad mohla cestou do školy nadechnout. Křeč v žaludku, která odmítala kousek jakéhokoliv jídla, které přede mě kdokoliv položil. Dech, který mi docházel, jakkoliv moc jsem otevřela okno.

Zavřela jsem oči a rty pootevřela do slov hudby, která mi ševalila ve sluchátkách. Zdálo se to až neuvěřitelné. Ty dny, kdy se tohle všechno dělo. Kdy jsem přežívala z hodiny na hodinu a neustále počítala, kolik dní mi zbývá do odjezdu. Ty slzy úlevy, které mě cestou místo hudby doprovázely. Snažila jsem se tu dívku ve vzpomínkách konejšit. Vysvětlit, ukázat, jak všechno nakonec dopadne, ale ona neposlouchala. Nevnímal má slova, když její boty dopadaly na cestu domova, nedávala pozor, když jsem jí cestou kladla rady na srdce a ani v ty večery. Ve večery, kdy zbývalo jen několik málo hodin, než se tam vrátí. Ani tehdy, kdy musela v třasu nakonec vstát do temné hodiny rána a vydat se na cestu, kterou by nejráději směřovala nejbližší oklikou zpátky domů.

Smutně jsem svěsila koutky a přepnula na další melodii. Veselejší. Sledovala jsem při tom starší paní, která se uličkou tlačila směrem k volnému sedadlu přes uličku. Viděla jsem její zamračenou tvář, která se o mě na okamžik opřela. Jestlipak byl její domov stejně zahořklý, jak se zdála ona? Lidé až příliš často rozdávali zasmušilé pohledy místo úsměvu. Místo úsměvu, který jiným rozzáří den až do jeho konce. Byla to ta drobná gesta. Drobná gesta, která mě kousek po kousku přiměla změnit názor. Na všechno.

Autobus zahrnul do menší zatáčky a dostal se na polní cestu. Každou chvíli terén narušilo několik hrbolů a výmolů, ale přesto to byl jeden z nejhezčích úseků cesty.

Výhled na drobnou vesničku, která byla zasazena do krajiny, jako drahokamy do klenotů. Patřila tam. Věž kostela, domy i zastávka, na které jsme zastavili. Zastavili, abych se o několik málo okamžiků později mohla podívat na hory, na lesy, které se před námi tyčily. Ty, které teď tvořily jedinou zástěnu Modrého města. Kdybych je prorazila, viděla bych v dálce konstrukci rozhledny, která mě vítala, stovky domů se zářivými střechami a nekončící zeleň a zlato obilí, které to všechno obalovalo.

Posunula jsem se o malý kousek dopředu a byla vděčná, že vedle mě nikdo neseděl. Nohu jsem zapřela o kufr a pohledem zabloudila mezi míjející stromy. Sledovala jsem slunce, které se jimi prodíralo a svou zář mi hnalo do tváře, pohrávalo si s plamennými vlasy a zažehávalo v nich jiskru. Namotávala jsem si jej na prsty a nechávala sklouzávat po stříbrném kovu prstenů. Možná jsem vypadala jako blázen. Jako člověk, který se příliš opájel životem, ale bylo mi to jedno, protože se mi v hrudi rozlilo příjemné teplo. Hvězdy na baretu se rozzářily stejně jako moje vlasy, prsteny, náhrdelníky i duše. Věřila jsem, že i stříbrné třpytky v koutcích očí vrhají drobné jiskřičky a pomalu se prodírají tmou. Tmou autobusu, a i tou v mém srdci i hlavě. Tou, která tam stále částečně zůstávala, ale každým podobným okamžikem ji po kouscích odháněla pryč. Chtělo se mi smát. Tiše i nahlas. Sklonila jsem hlavu a roztáhla koutky tváří. Nejspíš jsem byla blázen, a to lidé kolem ani nevěděli, že se směju sobě. Té mladší temnější verzi, která chodila tmou, protože se bála vyjít na světlo. Té mladší verzi, která skláněla hlavu, bála se, strachovala a pochybovala. Té, která si myslela, že oblečená ve všednosti vypadá nejlíp. Koutkem oka jsem přejela své oblečení. Všednost bylo to poslední slovo, kterým bych ho popsala. A čím to bylo zásluhou? Krajiny, města a věci, které jsem s minutím posledního stromu nechala za sebou.

Bylo to jako krátké mrknutí oka. Slunce naplno prozářilo autobus, protože už tu nebylo žádné listoví, které by mu stínilo. Lidé si začali zakrývat oči, odvracet hlavy na druhou stranu, ale já slunce vítala. Stále jsem si s ním vynahrazovala ty časy, kdy jsem žila ve tmě.

Když byla za mnou poslední zatáčka, znovu jsem se opřela o sedačku a nohu stáhla zpět. Kufr zvládl cestu bez jediné úhony a já ho tiše pochválila. Spíše tedy těžké věci v něm, které ho po většinu cest udržely na místě.

Počítala jsem minuty. Minuli jsme louky a pole, sjeli do města a já pohled nasměrovala k letadlu, které se už několik let snažilo marně vzlétnout. Zapnula jsem si batoh a přejela přitom očima po majáku, který ve mně ten pocit naděje jen umocňoval. Lidé kolem mě se stali neklidnějšími. Na místech se začali kroutit, natahovat po

oblečení a stejně jako já připravovali svá zavazadla. Jako bychom snad museli autobus opouštět za jízdy. Možná se ale jen také nemohli dočkat.

Zastavili jsme a několik tváří se stalo součástí městské krajiny. Krátce jsem si prohlédla skupinu školáků, která se dobelhala dovnitř, aby popojeli o tu jednu zastávku na místo, kde vždy vystoupila většina autobusu. Včetně mě. Dívala jsem se do jejich tváří. Byli mladší, nejspíš o několik let, ale to mi stejně nezabránilo přemýšlet. Kolik z nich v sobě asi najde odvahu vydat se za hranice těch známých ulic? Kdo z nich se odváží, kdo z nich se vydá hledat své druhé místo, svůj druhý... domov?

Několik lidí se zvedlo ze svých sedaček a přidalo se ke skupince chlapců. Já zůstávala na místě a dívala se po budově po pravé straně autobusu. Šedomodrá ohromující stavba, která do krajiny města skoro ani nezapadala, ale přesto tu měla své jasné a trvalé místo. Její oblouky, rozetová okna a kupole. To všechno sem patřilo.

Zadržela jsem dech a autobus se se mnou naposled naklonil na pravou stranu. Ke kufru jsem se však ani nepřiblížila, protože před ním stálo příliš mnoho těl, které by jeho případnému pádu zabránily. Čekala jsem až se motor autobusu úplně zastaví. Nechala jsem projít lidi, kteří se bez přestávky valili zezadu a až pak, kdy se už téměř nikdo nezvedal, jsem se natáhla po svém kufru. Sevřela jsem jeho úchytku a vystoupila na chodník před další modrou budovu. Přímo pod nápis, který však ještě nesvítíl. Bylo na něj příliš brzo. Zatím všichni věděli, kde se nacházejí a nikdo jim to nemusel připomínat. Ani jeho safírová záře.

Přejela jsem na kraj blíž k budově a na zádech si poopravila popruhy batohu, pevně jsem uchopila úchytku kufru a zamířila. Kroky jsem nasměrovala kolem staré budovy, jejíž krutou minulost zobrazovaly fotografie na podélné zdi. Pokračovala jsem na křižovatku. Když jsem stála na přechodu a čekala na zelenou záři semaforu, všimla jsem si lidí, kteří se po mně dívali. Mohlo to být barevným oblečením, mohlo to být mým úsměvem, ale jejich oči povětšinou směřovaly ke kufru. Bylo to tak to první, co většinou uviděli, nebo lépe řečeno – zaslechli. Před lety jsem si připadala jako cizinec. Když jsem projížděla městem a mýjela skupinky lidí, připadala jsem si jak turista, který si z velkoměsta přišel užít klidnější část země. Možná na tom byla částečně trocha pravdy, ale teď jsem si připadala doma víc než kdy dřív. Stále jsem znala očima všechny cesty, které mě uměly zavést domů. Věděla jsem, kam zabočit, abych si ušetřila zbytečné metry a věděla jsem, kterou z nich půjde zrovna nejméně lidí. Byla jsem tu doma a přesto... Jedna moje část se otáčela vzad. Jedna moje část vyhlížela k autobusu,

který by měl za několik minut mířit zpět k místu, které jsem opustila. Jedna moje část v něm chtěla sedět.

Tohle by moje mladší já nepochopilo. Nepochopilo by to nadšení, když jsem se do města po krátkých dnech volna zase vracela. S tou jiskrou velmi podobné té, která mě zasáhla cestou. Protože i v tom městě svítilo slunce, nehledě na to, že jsem mu přezdívala Šedé. I v tom městě byly hvězdy, i když jsem je v některých chvílích neviděla. Na začátku jsem si chtěla do města převést celý svůj domov, ale až časem mi došlo, že to není možné a hlavně správné. Musela jsem si ho vybudovat, stejně jako ten v Modrém městě. Nemohl se skládat ze stejných věcí a i kdyby, nevypadal by tak, musel v sobě mít svou vlastní duši.

Mé nohy se ocitly na prostorné cestě. Vedla k dlouhým táhlým schodům, které mě měly zavést na místo, kam jsem už tři roky po paměti mířila. Kam jsem se každý týden vracela a měla přitom jistotu, že bude všechno takové, jaké jsem to tu zanechala. Když jsem hlavu natočila na pravou stranu, mohla jsem na velkých rudých číslicích zkontrolovat čas. Bylo mi jedno, že mám v kapse telefon, který jsem mohla pohodlně vytáhnout, to ony mi vždycky pověděly, jaké si autobus a moje nohy držely tempo. Když jsem se ocitla pod schody, zvážila jsem všechny možnosti. Mohla jsem se s kufrem tahat vzhůru a být nahoře rychleji, ale nakonec jsem přece jen zvolila táhlejší klikaté serpentýny. Už jsem nespěchala tak jako kdysi. Trvalo to tedy déle, ale nakonec jsem se přece jen ocitla v úrovni konce schodů a mohla shlédnout dolů. Na Modré město, které se třpytilo pod září zapadajícího slunce.

Jak jsem říkala, nepamatovala jsem si, kdy přesně jsem začínala nazývat Brno domovem, ale stalo se to. Po několika měsících strachu, kdy jsem mu dovolila ukázat svou plnou nádheru a duši. Zamilovala jsem se do jeho uliček, do hudby, která městem proudila, do lidí, které jsem tam našla a poznala. Do okamžiků, které bych nevyměnila za nic na světě. I ty špatné, které mě chvílemi opět nutily kráčet temnotou. Stalo se mou součástí a ukrojilo si půli mého srdce. Půli srdce, které patřilo Modrému městu.

Začala jsem stoupat vzhůru, protože drobný kopec jsem před sebou přece jen ještě měla. Nastavila jsem tvář vánku a kladla pomalu nohu přes nohu. Kufr za mnou spokojeně chrčel stejně jako můj dech. Rozepnula jsem si modrý kabát a odhrnula modrozelenou šálu. Jaro přicházelo příliš rychle a ani tyrkysové triko s dlouhým rukávem se už nezdálo vhodné tomuto času. Stejně tak manšestrové kalhoty, které na sobě nesly další odstín modré.

Ano, možná mě Modré město poznamenalo až příliš. Otisklo se do mě stejně jako se já otiskla do něj. Jako jeden umělec do druhého. To mi ale nezabránilo myslet i na to druhé. Které bych viděla za třemi kopci na horizontu, kdybych se otočila.

Teď jsem ale byla tady, hleděla jsem k další modré budově. K dalšímu modrému domu. K tomu, jehož odstín pro mě byl ze všech nejdůležitější. K tomu důvodu, proč je pro mě stejně jako Brno jedinečné. Kvůli lidem, kteří na mě čekali uvnitř.